

Konsensuální doporučení České kooperativní skupiny pro nádory hlavy a krku (2019): definice resekcčních okrajů, reportování krčních disekcí a vyšetřování HPV/p16

Milan Vošmik¹, Jan Klozar², Jan Laco³; Česká kooperativní skupina pro nádory hlavy a krku

¹ Klinika onkologie a radioterapie, Lékařská fakulta UK v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové

² Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, 1. lékařská fakulta UK v Praze a Fakultní nemocnice Motol

³ Fingerlandův ústav patologie, Lékařská fakulta UK v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové

SOUHRN

Česká kooperativní skupina pro nádory hlavy a krku (CHNCCG) uspořádala ve dnech 11. - 12. října 2019 v Táboře zasedání s cílem dosáhnout mezioborového konsensu v některých kontroverzních bodech, ve kterých není jednota v mezinárodní rovině. Výsledkem setkání jsou doporučení, která se týkají terminologie značení velikosti resekcčních okrajů (definice termínů: negativní okraj, blízký okraj a pozitivní okraj) a převzetí terminologie reportování krčních disekcí podle mezinárodního doporučení International Head and Neck Scientific Group a vyšetřování HPV/p16 statusu u nádorů hlavy a krku.

Klíčová slova: nádory hlavy a krku – doporučení – resekcční okraj – krční disekce – HPV – p16

Consensus recommendations from the Czech Head and Neck Cancer Cooperative Group (2019): definition of surgical margins status, neck dissection reporting, and HPV/p16 status assessment

SUMMARY

The Czech Head and Neck Cancer Cooperative Group (CHNCCG) held a meeting in Tabor on 11-12 October 2019 with the aim of reaching an interdisciplinary consensus on some controversial points where international unity is absent. The meeting resulted in recommendations on resection margin size terminology (definition of terms: negative margin, close margin and positive margin) and on the adoption of terminology for neck dissections reporting according to the International Recommendation of the International Head and Neck Scientific Group and on assessment of HPV/p16 status in head and neck tumors.

Keywords: head and neck cancer – recommendation – resection margin – neck dissection – HPV – p16

Cesk Patol 2021; 57(1): 53–56

Při mezioborové spolupráci se v rámci diagnostiky a léčby nádorů hlavy a krku objevuje řada témat, která, přes existenci různých doporučení odborných společností, národních i mezinárodních, nejsou zcela vyjasněna a přitom mohou významně ovlivnit diagnosticko-léčebné postupy u konkrétních pacientů. Česká kooperativní skupina pro nádory hlavy a krku (CHNCCG) vznikla jako mezioborové diskusní fórum, které si mimo jiné klade za cíl sjednotit diagnosticko-léčebné postupy v České republice a dosáhnout mezioborového konsensu při řešení sporných bodů. Ve dnech 11. - 12. října 2019 se v Táboře uskutečnilo setkání, které si dalo za cíl stanovit doporučení pro označování chirurgických resekcčních okrajů a krčních disekcí a pro postupy diagnostiky HPV/p16 statusu (přítomnost lidského papilomaviru, resp. exprese proteinu p16) u nádorů hlavy a krku. Setkání se zúčastnilo více než 80 odborníků z České republiky a byla zastoupena většina hlavních klinických i paraklinických oborů, které se na diagnostice i léčbě nádorů hlavy a krku podílejí. Prá-

ce na konsensu pokračovala i po konferenci formou elektronické komunikace mezi členy, kteří se přihlásili do pracovní skupiny pro tvorbu těchto doporučení.

Cílem prezentovaných konsensuálních doporučení, která se týkají resekcčních okrajů a krčních disekcí, je snaha o sjednocení používaných termínů. Doporučení, které se týká stanovení HPV/p16 statusu, aktualizuje požadavky na přímé či nepřímé stanovení HPV etiologie. Diskuse o těchto tématech budou bezesporu pokračovat, jak se budou objevovat nové poznatky, výsledky klinických studií či nové evropské a světové dokumenty podobného typu.

TERMINOLOGIE RESEKČNÍCH OKRAJŮ

Velikost resekcčního okraje je jedním ze zásadních nezávislých prognostických faktorů u operačně řešených maligních nádorů hlavy a krku. Snahou chirurga je na jedné straně R0 resekcce nádoru a dosažení negativy resekcčních okrajů ve všech směrech, nicméně resekcce nádoru je často limitována rozsahem nádoru, jeho biologickými vlastnostmi (např. perineurálním šířením), okolními anatomickými strukturami a předpokládanými funkcemi a estetickými následky operace. V národních i mezinárodních onkologických doporučeních je status resekcčního okraje velmi důležitým parametrem pro rozhodování a volbu nejjvhodnějšího pooperačního postupu.

✉ Adresa pro korespondenci:

prof. MUDr. Jan Laco, Ph.D.
Fingerlandův ústav patologie
Fakultní nemocnice Hradec Králové
Sokolská 581, 500 05 Hradec Králové
tel.: 495 832 548
e-mail: lacoj@lfhk.cuni.cz